

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 26^ο — ΑΘΗΝΑΙ 1-15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1912 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1024

ΤΑ ΔΕΔΙΔΑΓΜΕΝΑ

Λοιπόν μετά τὰς ρητὰς ἐπιβεβαιώσεις ὅτι κατηγοροῦντο ἐφέτος καὶ αἱ διπλωματικαὶ ἀκόμη ἐξετάσεις τοῦ Ἀρσακείου, μετὰ τὰ ἐπαινετικὰ χρονογραφήματα τῶν ἐφημερίδων διὰ τὸν ὥραιον αὐτὸν καὶ σοφὸν νεωτερισμὸν, ἔχομεν ὄχι ἐξετάσεις ἀπλῶς, ὅπως πάντοτε, ἀλλὰ ἐξετάσεις διπλᾶς, ἀλλὰ ἐπανάληψιν ἐξετάσεων.

Ἡ Κυβέρνησις λέγουσιν ἀκυροὶ τὰς ἐξετάσεις, διότι τὰ ὑποβληθέντα θέματα ἦσαν ἐκ τῶν δεδιδαγμένων, ἐνῶ ὁ νόμος ὀρίζει τὸ ἀντίθετον. Καὶ τὰ δυστυχισμένα τὰ κορίτσια, ποῦ ἐκάθησαν καὶ ἔστιψαν μὲ ἀγωνίαν τὸ μυαλό των διὰ νὰ ἐξηγήσουν μίαν περικοπὴν τοῦ Πλάτωνος ἢ νὰ μεταφράσουν ἀπὸ τὴν νέαν εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν μίαν σελίδα τοῦ Ξενοφῶντος, θὰ πρέπη νὰ ὑποστοῦν μίαν ἀκόμη φοράν τὴν ἀγωνίαν αὐτήν, διὰ νὰ ἐξετασθῶσιν εἰς συγγραφεῖς ποῦ δὲν ἐδιδάχθησαν.

Καὶ τώρα ἐρωτῶμεν: "Ἄν ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα εἰς τὴν Ἑλλάδι εὐρίσκονται εἰς ἀνθρώπων, ἢ παιδεὶα ὅμως δὲν φαίνεται ὅτι εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς ἓνα σκότος μεσαιωνικόν; Καὶ οἱ νόμοι αὐτοὶ ποῦ ὀρίζουν ὡς ἀπαραίτητον προσὸν διὰ μίαν διδασκαλίαν τὴν μετάφρασιν ἀπὸ τὸ μὴ δεδιδαγμένον καὶ τὴν ἀφήνουν νὰ πελαγοδρομῇ εἰς λαβυρίνθους σχολαστικισμοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ γράψῃ ἓνα

γράμμα ἢ μίαν ἀναφορὰν εἰς τὴν προϊσταμένην τῆς ἀρχῆν, δὲν ἔπρεπε νὰ εἶχαν μεταρρυθμισθῇ μεταξὺ τῶν πρώτων;

Ἵπάρχει βεβαίως εἰς ὅλων τῶν λαῶν τὰ προγράμματα καὶ δόσεις σχολαστικισμοῦ, ὅσον μάλιστα ἀφορᾷ τὴν κλασικὴν ἐκπαίδευσιν. Ἄλλὰ παντοῦ ἐφρόντισαν, προκειμένου μάλιστα περὶ διδασκάλων τῆς κατωτάτης παιδείας ἢ γλῶσσα ἢ νέα, ἢ γραπτὴ κάθε λαοῦ νὰ ἀποτελῇ τὸ σοβαρὸν μέρος τῆς ἐκπαιδεύσεως. Αὐτὴ καὶ μόνη δίδει τὸ μέτρον τῆς ἰκανότητος τῆς ἐξεταζομένης, διότι αὐτὴν θὰ διδάξῃ εἰς τὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ αὐτὴ εἶναι τὸ κυριώτατον ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ μεταδώσῃ κάθε γνώσιν καὶ κάθε μόρφωσιν;

Ἐδῶ ἡ κλασικὴ παιδείσις κατέχει τὰ σκηπτρα. Καὶ ἡ μαθήτρια ἐπὶ πέντε καὶ ἕξ κατὰ σειρὰν χρόνια θυσιάζει τὰ δύο τρίτα τοῦ κειροῦ τῶν σπουδῶν τῆς, διὰ νὰ γυμνάζεται καὶ νὰ μελετᾷ τὴν σύνθεσιν μιᾶς γλώσσης, τὴν ὁποίαν μ' ὅλα αὐτὰ δὲν θὰ κατορθώσῃ ποτὲ νὰ μάθῃ οὔτε νὰ γράφῃ, οὔτε νὰ ὀμιλῇ, ἀλλ' οὔτε καλὰ, καλὰ νὰ ἐννοῇ.

Καὶ ἐνῶ δὲν θὰ τῆς ἐχρειάζοντο ἀπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτὴν διὰ τὸν μορφωτικὸν προορισμὸν τῆς παρὰ μόνον τὰ νοήματα, τὰ ὥραϊα καὶ ὑψηλὰ εἰς γενικὰς γραμμὰς νοήματα, διατὶ νὰ σκοτώνεται, νὰ χάνῃ καιρὸν τόσο πολῦτον χωρὶς ἀκριβῶς νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα αὐτό; Διότι ποία δημοδιδασκαλίσις ὡς

τώρα εύρεθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὁμιλήσῃ ἢ νὰ γράψῃ ἀρχαῖα Ἑλληνικά, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὔτε κάμνουν οὔτε ἠμποροῦν νὰ κάμουν καὶ οἱ σοφώτεροι ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ἑλληνιστάς; Ἡ ποία κἂν ἀπὸ αὐτὰς διδάσκει ἀρχαίους συγγραφεῖς εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον; Ἄλλὰ καὶ ποία μὲ ὅλον τὸν χαμένον καιρὸν καὶ μὲ τὸν σχολαστικισμόν, ὅπου διδάσκει τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, ἐννοεῖ κἂν τὸ πνεῦμα των, ἐμβυθύνει εἰς τὸ φιλολογικὸν κάλλος των, εἴτε εἰς τὴν ἀρμονικὴν σύνθεσιν τῆς φράσεώς των;

Καὶ εἶναι ἀρὰ γε εὐκόλον νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς τὸ κάλλος αὐτὸ μιᾶς γλώσσης νεκρᾶς, τῆς ὁποίας μᾶς λείπει ἐντελῶς ἢ μουσικῆ—καί εἰς μᾶς δὲν ἤκουσεν ὡς τῶρα ὁμιλίαν ἀρχαίαν—ἀπὸ τὴν ὁποίαν λείπει ἡ ζωὴ, τὸ χρῶμα, τὸ αἴσθημα, ὅπως τὰ ἀντιλαμβανόμεθα καὶ τὸ ἐννοοῦμεν ἡμεῖς οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι;

Θὰ ἐννοῦσα τὴν βαρύτητα καὶ τὴν σημασίαν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀρχαίας γλώσσης, ἐὰν τὸ διπλωμα τῆς διδασκαλίας ἐχρησίμευεν ὡς ἐνδεικτικὸν μορφώσεως κλασικῆς δι' ἀνωτέρας φιλολογικᾶς σπουδᾶς καὶ ἔδιδε τὸ δικαίωμα χωρὶς συνέσιον γυμναστικῶν σπουδῶν εἰς κατὰ τὰς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅμως ὅπου ἡ διδασκαλία μὲ τὴν κλασικὴν παιδείαν ὀφείλει νὰ ἀκούσῃ γυμνασικὰ μαθήματα καὶ νὰ λάβῃ ἀπολυτήριον γυμνασίου διὰ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅπου προορίζεται νὰ διδάσκῃ ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν, ἀπὸ τῆς στιγμῆς μάλιστα ὅπου ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μεταδώσῃ στοιχειώδεις γνώσεις ὅλων τῶν πραγμάτων εἰς τὰς μαθητρίδας τῆς καὶ νὰ τὰς καταρτίσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερα διὰ τὸν ἀνθρώπινον προορισμόν των, ἐπικρατοῦν μέρος τῆς ἐκπαιδευσεώς τῆς δὲν πρέπει, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι ἡ κλασικὴ παιδεία.

Νόμος δὲ ὁ ὁποῖος ἐξαρτᾷ τὸν βαθμὸν τοῦ διδασκαλικοῦ διπλώματος ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν ἐπὶ δεδιδαγμένου ἢ ἀδιδάκτου κειμένου, εἶναι νόμος μωρὸς καὶ ἡλίθιος, τὸν ὁποῖον ὀφείλου νὰ καταργήσῃ διὰ βασιλικῆς Διατάγματος, ἀφοῦ ἡ τύχη τῶν ἐκπαιδευτικῶν νομοσχεδίων εἶναι νὰ μένουν πάντοτε τελευταῖα πρὸς συζήτησιν καὶ νὰ μὴν συζητοῦνται ποτὲ ἀπὸ καμμίαν προοδευτικὴν ὅπως δὴ ποτε Κυβέρνησιν.

Ἄλλ' ἀρὰ γε καὶ ἂν ἐσυζητοῦντο θὰ ἴσαν λογικώτερα καὶ καλλίτερα ἀπὸ τὰ παλαιά, ἀφοῦ εἰς τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ ἐπικρατεῖ πάντοτε ὁ σχολαστικισμὸς καὶ ὁ δασκαλισμὸς τῆς ρουτίνας τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μᾶς περιβάλλοντος;

K. PAPPEN

ΜΕΓΑΛΗ ΜΗΤΕΡΑ

Μία λεπτή, εὐκίνητος γραφικὴ σιλουέττα. Ἐνα πρόσωπον ἐξειδανικευμένον ἀπὸ τὴν σκέψιν, ἀπὸ τὴν καλοσύνην, ἀπὸ τὴν ψυχικὴν εὐγένειαν. Πρόσωπον μακρησίας τῶν παλαιῶν καλῶν καιρῶν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον λείπει μόνον τὸ ἀκτινωτὸν τῶν λευκῶν μαλλιῶν. Χρῶμα καὶ κατατομὴ λεπτεπιλέπτου Σάξ. Πάντοτε μαυροφορεμένη, μὲ ἓνα διακριτικὸν φιλετάκι ἄσπρο γύρω ἀπὸ τὸν λαιμὸν ποῦ ἀνὰ πλεῖστον τὴν ὑπαρξίν οἰοῦντοτε κοσμήματος.

Μέσα εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐπισκεπτριῶν τῆς ὠραίας ἐκτύλιξος τῆς Κηφισσίας ἢ σιλουέττα αὐτὴ φαίνεται ὡς ζένη, ὡς φερμένη ἀπὸ ἄλλους κόσμους, ὡς νὰ μὴν εὐρίσκειται στὴν θέσιν τῆς. Ὅλη ἡ φλυαρία τῶν κοσμικῶν συγκεντρώσεων, ὅλον τὸ τερέτισμα τῶν τυπικῶν φράσεων τῶν ὠραίων κυριῶν, ὅλη ἡ ἐπιτηδευμένη ἀφέλεια τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι σπεύδουν νὰ ὑποβάλουν τὰ σέβη των εἰς τὴν νεοφερμένην κυρίαν, κάμνουν ἀκόμη πλέον δυνατὴν τὴν διαφορὰν, τὴν μεγάλην ἀπόστασιν τῆς ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ἐνα μειδίαμα κλωσύνης σκορπίζει πάντα καὶ δι' ὅλους μίαν ἀκτινοβολίαν φωτὸς εἰς τὰ μάτια ποῦ ἀντιφεγγίζουν κόσμους ἐσωτερικῆς ὠριότητος, εἰς τὸ μέτωπον ὅπου πτερυγίζει ἡ σκέψις, εἰς τὸ στόμα τὸ εὐγλωττον καὶ εἰς τὴν σιωπὴν ἀκόμη.

Ὅλοι καὶ ὅλοι τὴν θαυμάζουν, ὅλοι καὶ ὅλοι προσφέρουν φόρον τιμῆς πρὸς τὴν γυναῖκα τῆς σκέψεως, πρὸς τὴν μητέρα ποῦ ἠγάπησεν ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα ὡς παιδιὰ τῆς, ποῦ ἐκατέβηκεν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς των, ποῦ τὰ ἐπόνεσε καὶ τὰ ἐλυπήθη εἰς τὴν ἐρημίαν καὶ τὴν ἐγκατάλειψιν των εἰς ἓνα σκοτεινὸν κόσμον πνεύματος.

Χάριν των τὰ ὠραῖα αὐτὰ φωτεινὰ μάτια ἠγρύπνησαν κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λάμπας, χάριν των ἀνεσκαλεύθησαν βιβλιοθήκη καὶ διέτεθησαν ὦραι ἀνέσεως καὶ χαρᾶς, ὦραι ἀπὸ ἐκείνας ποῦ χαρίζει ὁ πλοῦτος καὶ τὸ κάλλος καὶ ἡ νεότης διὰ τὰς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς.

Ἀληθινὴ ἱερεὶα τοῦ μεγάλου ἰδανικοῦ τῆς μητρότητος, ἀνοίγει εἰς τὸν μικρὸν ἀκόμη Ἑλληνικὸν κόσμον μᾶς, εἰς τὴν ἀατισύστατον καὶ ἡμίπλαστον κοινωνίαν μᾶς, δρόμον ὠραίου ἀλτροῦσμοῦ καὶ δράσεως εὐγενικῆς, ποῦ ριζώνει θεμέλια ἀναγεννήσεως διὰ τὰς γενεὰς τῆς αὔριον, διὰ τὴν νεότητα καὶ τὴν ἀκμὴν τῆς φυλῆς.

* *

Ἐπάρχουν ὠραῖα καὶ καλὰ μητέρες, ποῦ

θυσιάζουν κάθε χρόν καὶ κάθε ἀπόλαυσιν εἰς τὴν ἀγάπην τῶν παιδιῶν των.

Ἐπῆρξαν μητέρες, ποῦ ἐθυσιάσαν καὶ τὴν ζωὴν των αὐτὴν εἰς τὸν βωμὸν τῆς μητρότητος.

Καὶ ὑπῆρξαν ἀκόμη μητέρες, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει μεγάλους υἱούς, τιμὴν καὶ καύχημα τῶν λαῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουν. Ἡ Ἱστορία ἔχει ἀφιέρωσει σελίδας χρυσᾶς εἰς τὴν μητρικὴν αὐταπάρνησιν, καὶ εἶνε ὠραῖον τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης τῆς μάνας, τὸ ὁποῖον ἕως τῶρα ἀνέδειξε τὴν γυναῖκα φυσιογνωμίαν μεγάλην καὶ ἐξαιρετικῶς συμπαθῆ.

Μέσα ἐν τούτοις εἰς τὴν σειρὰν τῶν μεγάλων αὐτῶν ἡρώδων τῆς μητρότητος, μέσα εἰς τὴν χρυσὴν πινακοθήκην τῆς τιμητικῆς συνουσίας τῶν μητέρων, νομίζω ὅτι θὰ διακρίνωνται πάντοτε ἐκείναι ποῦ ἐπεξέτειναν τὸν κύκλον τῆς ἀγάπης των εἰς ὅλα τὰ παιδιὰ, ποῦ ἀνοίξαν ἀγκαλίαν στοργῆς καὶ τρυφερότητος πρὸς ὅλον τὸν βλασανισμένον μικρόκοσμον.

Διότι τὰ παιδιὰ, τὰ χαριτωμένα αὐτὰ πλάσματα, ποῦ παρομοιάζονται μὲ τρυφερὰ λουλουδάκια, ποῦ εἶναι ἡ ἐλπίς καὶ ἡ χαρὰ τῆς ἀνθρωπότητος, εἶνε συχνὰ βλασανισμένα, δυστυχῆ, ὅσον κανένα ἄλλο μικρὸν καὶ τρυφερὸν τῆς Φύσεως δημιουργημα.

Ἡ μόρφωσις των, ὅπως τὴν διωργάνωσαν οἱ ἔχοντες ὡς τέχνην καὶ ἐπάγγελμα τὸ ἔργον αὐτό, εἶνε βλασανιστικὴ, συχνὰ δὲ καὶ καταστρεπτικὴ ὄχι μόνον τῆς χαρᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς ζωῆς ἀκόμη.

Εἰς λαοὺς μάλιστα μικροῦς, ὡς τὸν ἰδικὸν μᾶς, ποῦ ἐσφράγισεν ἡ δουλεία γενεῶν καὶ αἰώνων μὲ τὴν σκοτεινὴν σφραγίδα τῆς, τὰ μικρὰ εἶναι ἀκόμη περισσότερο δυστυχισμένα. Εἰς αὐτὰ ἐπιβάλλεται, χωρὶς μελέτην καὶ ἐξέτασιν, μία σοφία ξηρὰ, σχολαστικὴ, μία σοφία νεκρά, ποῦ μυρίζει χῶμα καὶ κλείσιμον τάφων σκοτεινῶν πλέον καὶ μουχλιασμένων.

Τυμβωρύχοι μᾶλλον παρὰ ἐργάται πραγματικοὶ τῆς παιδικῆς μορφώσεως οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτούς, ἔχουν καταδικάσει τὴν παιδικὴν ἡλικίαν νὰ ζῇ μέσα εἰς περιβάλλον ἄγονον, ξηρὸν καὶ ἀσφυκτικόν, νὰ παλαίῃ καὶ νὰ ἀγωνίζεται πρὸς σκιάς νεκρῶν μᾶλλον παρὰ πρὸς τὴν ἀνθησιν τῆς ζωῆς, ποῦ σκορπίζει γύρω τῆς τὸ φῶς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς προσόδου.

* *

Μέσα λοιπὸν εἰς τὸ ξηρὸν αὐτὸ καὶ ἄγονον περιβάλλον, μέτα εἰς τὴν Σαχάραν τῆς πνευματικῆς κοπώσεως καὶ τοῦ ψυχικοῦ μαρμαροῦ, ἀργὰ καὶ ποῦ παρουσιάζονται καὶ ἐξαιρετικαί

H. K. ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΔΕΛΤΑ

(Ἡ συγγραφεὺς τοῦ Καιροῦ τοῦ Βουλγαροκτόνου).

εὐγενεῖς μορφαί, ποῦ ἀγαποῦν καὶ συμπονοῦν τὰ παιδιὰ, ποῦ καταβαίνουν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς των, ποῦ ἐξετάζουν καὶ σφυγμομετροῦν τὴν δύναμιν τοῦ μικροῦ μυαλοῦ των καὶ ποῦ τὸ κάμνουν ἔργον των νὰ σκορπίζουν εἰς αὐτὸ φῶς καὶ χαρὰν.

Ὅταν οἱ ἐργάται αὐτοὶ τῆς παιδικῆς ἀναγεννήσεως εἶναι γυναῖκες, τότε αὐταὶ εἶναι εὐεργετικώτεροι, τότε γίνονται διπλασίως μητέρες, τότε ἀπλώνουν τοὺς θησαυροὺς τῆς στοργῆς των εἰς κόσμον ὀλόκληρον καὶ παρηγοροῦν καὶ ἀνακουφίζουν καὶ ξεκουράζουν ἀπὸ τοὺς μακροὺς καὶ ἄγονους κόπους μιᾶς ζωῆς βλασανιστικῆς.

Ἴδου γιατί βλέπω μὲ τὰ μάτια τῆς φαντασίας μέσα εἰς τὴν πινακοθήκην τῶν ἡρώδων μητέρων τοῦ μέλλοντος, εἰς ξεχωριστὴν θέσιν, τὴν λεπτεπιλέπτου καὶ κομψῆς σιλουέτταν τῆς μαυροφορεμένης νέας γυναίκης μὲ τὸ φωτεινὸν μειδίαμα καὶ τὸ πρόσωπον τὸ ἐξειδανικευμένον ἀπὸ τὴν σκέψιν καὶ τὴν ψυχικὴν εὐγένειαν, τῆς ὠραίας κυρίας ποῦ περιέγραψε τὸν Καιρὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου.

K. PAPPEN

ΝΕΑ ΜΑΧΗ

Ούτε όπλα πλέον έδω, ούτε άνδρες, ούτε άλογα. Το στρατόπεδον διελύθη και οι μαχηταί ήρχισαν πάλιν τήν ζωήν των των πόλεων τής καθημερινής ύπηρεσίας, τής στρατιωτικής ρουτίνας, που είναι άνιαρά και δυσάρεστος και ένοχλητική.

Οί άνδρες γυαλίζουν κουμπιά, βουρτσίζουν στολές, καθαρίζουν πικπούτσια, και μερικοί ναυουρίζουν παιδιά, στρώνουν τραπέζια, πλύνουν πιάτα, έργα κάθε άλλο παρά συμβιβασόμενα με τον ώρατον προορισμόν του στρατιώτου. Οί όλιγώτεροι γυμνάζονται και μορφώνονται.

Οί αξιωματικοί εΐτε εις τά γραφεία, εΐτε εις τους στρατώνας είναι πλέον άπηλλαγμένοι από τους κόπους των μακρών πορειών, από τά στρατηγικά σχέδια, από τήν άνησυχίαν τής καλής ή μη εκβάσεως τής άποστολής των. Οί περισσότεροι περνούν τάς ημέρας των εις τά κρενεΐα και τάς νύκτας των εις τά θέατρα. Οί όλιγώτεροι γυμνάζουν και εργάζονται.

Τό Κεφαλάρι έν τούτοις είναι άνάστατον. Τό δάσος που ήτον ως χθές ειρηνικόν και ήσυχον και έμουρμούριζεν άπαλά και ρυθμιστά κάποιον ύμνον προς τον ήλιον, εύρίσκειται σήμερα εις έμπόλεμον κατάστασιν. Ένας άνεμος που φάνεται να βγαίνει κατ' ευθείαν από τά καμίνια τής κολάσεως, τό έχει περικυκλώσει από κάθε σημείον.

Κάθε χρόνον, αυτήν περίπου τήν εποχήν, ο Λίβας ξεκινά από τήν Σαχάραν, μέσα εις τά σύννεφα τής χρυσής άμμου τής έρήμου, και άφου κύσει και πυροπολήσει πόλεις και χωριά τής Άφρικής, χύνεται σαν τής πυρίνης φλόγες τής Γραφής εις τό Λυβικόν πέλαγος, περνά από τήν Κρήτην, διασκελίζει τό Αιγαίον και όρμα άκράτητος, καμίνει κινητόν και γιγάντειον, έννοών να μάς μεταβάλη εις στάκτην από τό ένα εως τό άλλο άκρον.

Η ύψηλές λεύκες του Κεφαλαριου, τά πλατάνια τά γιγάντεια, που αντιμετώπισαν υπερήφανα τήν θηριωδίαν τόσοσ άγρίων επιδρομείων, τά πεύκα που άρωματίζουν τον άέρα και βλασαμόνουν τά πονεμένα στήθη, κλίνουν τής υπερήφανές των κορυφές, σαν να λιποθυμούν και να ψυχομαχούν κάτω από τά πυρίνα φυσήματα του άγρίου άφρικανου.

Αυτός δέν βογκά και δέν μουγκρίζει σαν τον ήρωϊκόν βορηά. Σφουρίζει σαν φειδι, ώρύνεται σαν Ζουλού, κτυπά τά φύλλα των δένδρων σαν κρόταλα κερχαρία που σκορπίζει εις τό πέρασμά του τήν καταστροφήν και τον θάνατον.

Άνθρωποι και ζωα τρέχουν, κρύπτονται δια να άποφύγουν τής φλόγες τής πυρίνης αυτής τεραστικής ρομφαίας. Μέσα εις τό άγριον σφύριγμα των δένδρων, που διπλόνουν τά κλαδιά των εως κάτω με τήν ματαιάν έλπίδα να άντλήσουν κάποιαν ζωήν και δύναμιν, μέσα εις τό λειποψύχισμα των άμπελιών και των θάμνων που τσουρουφλίζονται και φυλλοροούν, μέσα εις τό νεκρωμα των λουλουδιών, που κλίνουν τά κεφαλάκια των και με στυσμένα τά ώραία των χρώματα ξεφυλλίζονται επάνω εις τό πυρωμένον χώμα, ο άνθρωπος δέν χάνει τό θάρρος του, δέν αφήνεται άνυπεράσπιστος εις τήν τρομεράν του έχθροϋ επίθεσιν.

Περιτριγυρισμένος από φλόγες άόρατες, πολιορκημένος από τό κυνηγητό αυτό τό άλύπητο του πυρωμένου έχθρου δέν εύρίσκει ανακούφισιν παρά μέσα εις τους τέσσερης τοίχους του σπιτιου. Όλα κλεισμένα όρμητικά με βρεμμένα σεντόνια εις τά παράθυρα, με άδιάκουπον κατάβρεμμα εις τους τοίχους και εις τό πάτωμα ο άνθρωπος κερδίζει ώρον μέχρις ότου άλλος σύμμαχος δυνατώτερος έλθη εις βοήθειάν του και τον σώση από τον φοβερόν πολιορκητήν.

Βραδειάζει, νυκτόνει και ή άναμενομένη ένίσχυσις δέν φάνεται από πουθενά. Ο Λίβας τώρα ήμερώτερος, κουρασμένος από τήν όλοήμερον καταστροφήν, απολαμβάνει με τήν δύσιν του ήλιου τήν ποιήσιν τής φύσεως, που έμάρανε, ένέκρωσε και ένίκησε μέσα εις όλίγας ώρας. Ο ήλιος άνίκανος να αντιμετώπιση ένκ τόσον άγριον έχθρον του γονιμοποιου έργου του σκεπάζεται με ένα χλωμόν πέπλον, που του κρύπτει, ύποθέτω, τό θέαμα τής νικημένης και αποκαρωμένης φύσεως. Τά δένδρα άκινήτου, άγάλλατα άψυχα πλέον, με νεκρά κλαδιά και φύλλα κίτρινα.

Δειλά, δειλά οι άνθρωποι αφήνουν τά σπίτια των, τά προχώματα και όχυρωμένα φρουρια τής ημέρας, δια να δοκιμάσουν έν τήν μικράν άνκωχήν τής καταστροφής θά διαδεχθή κάποια ανακούφισις δροσεράς πνοής...

Τά σώματα που εκκίοντο τόσες ώρες επανακτουσ τήν δύναμιν τής κινήσεως, και ή μία μετά τήν άλλην μικρά συνουδειά διευθύνονται προς τά μικρά δάση του βουνου, τά όποια μοσχοβολούν υπό τό άρωμα των ξεψυχισμένων πεύκων. Οί μικροί κορμοί πληγωμένοι άκόμη από τό δρεπάνι του θεριστου τής ρετσίνας, στολίζονται με νέα μυροβόλα δάκρυα που λάμπουν σαν χλωμά διαμάντια εις τήν μελαγχολικήν τής ημέρας δύσιν.

Τά μελιτζανιά λουλουδάκια των θυμαριών

Η ΠΡΙΓΚΙΠΗΣΣΑ HOCHENLOHE ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

Γόνος αρχιου ένδοξου Έλληνικου οίκου εξέλιπεν. Έκ των επισήμων εκείνων οίκων, των όποιων τό όνομα εκρυσταλλώθη εις τάς σελίδας τής Ιστορίας, εκ των όνομάτων εκείνων, τά όποια δι' άνεξιτήλων γραμμάτων έχραχθησαν εις τήν Έλληνικήν καρδίαν, ή πριγκίπισσα Χαρίκλεια Hochenlohe τό γένος Ύψηλάντη απέθανεν.

Όχι δια τήν επί πατραγαθία θέσιν της χαράσσομεν τάς γραμμάς ταύτας, άλλ' όπως γνωρίσωμεν ποια ύπήρξεν ή αφ' ήμων μεταστάσα, υπό ποιων έστολιζετο σπανίων άρετών.

Η άείμνηστος πριγκίπισσα Χαρίκλεια Hochenlohe ήτο θυγάτηρ του διατελέσαντος έν Βιέννη πρεσβευτου τής Ελλάδος Γρηγορίου Ύψηλάντη και τής Έλένης Σίνα, του επίσης γνωστου εις τον Έλληνισμόν όνόματος, του κτήτορος τής έν Βιέννη Έλληνικής Εκκλησίας τής Αγίας Τριάδος Βαρώνου Σίνα, έγεννήθη έν Παρισίοις κατ' τό 1863. Έτυχεν υπό των γονείων της επιμελημένης Έλληνοπρεπούς και Χριστιανικωτάτης ανατροφής, τήν όποιαν έμπράτως εις τον βίον εφήρμοσεν. Είχεν έννοήσει τό πνευμα του Χριστιανισμού δέν άντελήθη αυτόν δια ψευδων προς τό θεαθηναι τύπων, άλλά δια του πνεύματος αυτού και έν τω πνεύματι αυτού έζησε.

Τό ιδιαιτερόν της τουτο γνώρισμα, τό τόσον σπανίως άπκντώμενον, διέβλεπον και διέγνωσαν και οι εκ του πλησίον, και οι τυχαίως αυτήν γνωρίσαντες, διό και εκάλεσαν αυτήν «Η Πίστις προσωποποιημένη» Είχε κληρονομήτει πράγματι τήν Χριστιανισύνην των αρχαίων δεσποινών του Φαναριου εκ των τό γένος ειλικε.

Πρότυπον συζύγου, δεσποινα σεβαστή μεγαλοπρεπεστάτη, άβραξ διακεκριμένης συμπεριφοράς προς πάντας άνεξαιρέτως, δικαίως εξηγόρασε τον γενικόν σεβασμόν και άμέριστον τήν αγάπην άπήλασε.

Νεωτάτη εισέτι κατ' τό 1882 ένυμφεύθη τον πριγκιπα Φίλιππον Έρνέστον Hochenlohe «Philipp Ernest Fürst zu Hochenlohe=Schillings Fürst» τέκνα απέκτησε δύο, των όποιων τό μεν μόλις έγνωρίσεν έχασε, τήν δε προσφιλή της θυγατέρα έχασεν ένδεκαετη. Και ο δριμύς αυτός πόνος τον όπιστον έφερε γενναίως, προσέθετεν εις τό επιβλητικόν του προσώπου της και εις τό ήγεμονικόν της παράστημα τήν σιάν του ιδανικου εκείνου τήν όποιαν φέρουν οι ζωντες έν τω

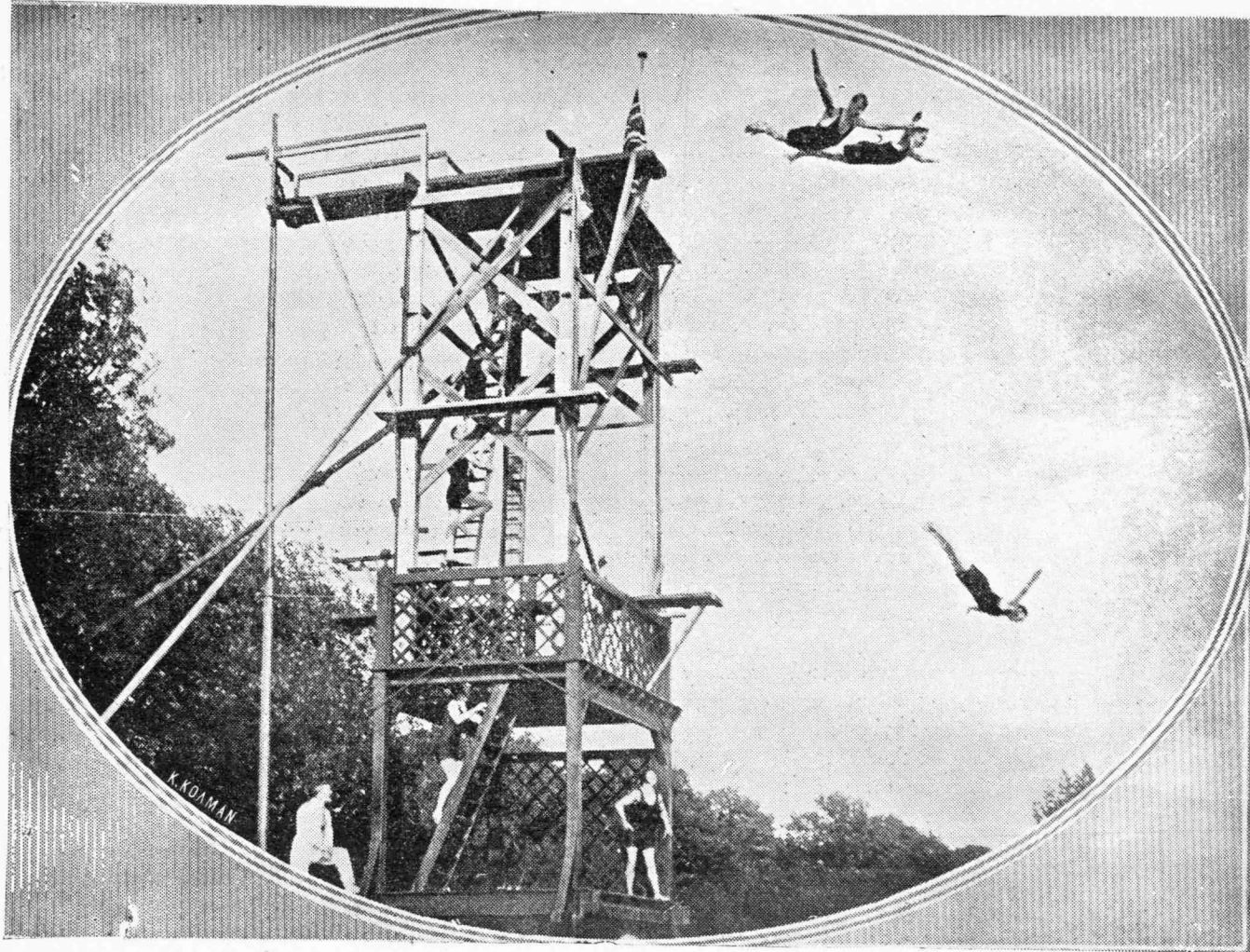
με τό τραχύ, τό δυνατό άρωμα, τά μόνα που έσώθησαν από τον πυρίνον θάνατον τής ημέρας, χρωματίζονται τώρα έντονώτερα και σκορπίζουν τόσο δυνατήν όσμήν εις τό βουνόν ώστε να σκεπάζη και αυτήν άκόμη των μυρωμένων πεύκων τήν ζωογόνον άκπνοήν.

Τό δάσος, τό χωρισμένο έδω εις τετράγωνα κανονικά τμήματα, έχει ανώμαλα και ακανόνιστα, παρά πέρα εις κύκλους και ήμικύκλια άνακτα βραθυρόν και κατ' όλίγον ζωήν και κίνησιν. Τά βελονωτά φύλλα των πεύκων, που μοιάζουν σαν χορδες μουσικων όργάνων, έτοιμα πάντα για συναυλιές άγροτικές, που άλλοτε κλαίουν και άλλοτε γελούν, τά μόνα που αρχίζουν να κυματίζουν μέσα εις ένα άδιόρατον φύσμου που κάποτε κάποτε κατεβαίνει από τό βουνό. Και ο ουρανός επάνω άνάθει τό ένα μετά τό άλλο τά ήλεκτρικά του, άλλα μικρά που τρεμοσβύνουν σαν πυρολαμπίδες και άλλα μεγάλα σαν κογγινούρ πολύτιμα και κχμένα τοπάζια που αλλάζουν χρώματα και από χρυσά γίνονται κόκκινα και από κόκκινα ροδίζουν σαν όπλαίες με λαμπρούς κυματισμούς.

Ο Λίβας δέν λησμονεί έν τούτοις τό καταστροφικόν έργον του, «Αν και κουρασμένος σκορπίζει ήμως κάθε λίγο φλογισμένες άκπνοές, κύριος πάντα και κατακτητής. Φάνεται σαν να συναθροίζη δυνάμεις, σαν μετά τήν βραδεινήν αυτήν μικράν άναψυχήν να μάς επιφυλάσση σωστόν Βαρελώ καταστροφής δια τήν επαύριον...» Έξαφνα ακούεται από μακριά κάτι σαν συμφωνία άγρία από πολλά ταμπούρα και τύμπανα μαζή. Όλοι άνήσυχτοι στρέφομεν τήν προσοχήν προς τό σημείον του άπειλητικου αυτού θορύβου.

Είναι άρα γε φίλος ή έχθρος αυτός που μάς αναγγέλλεται με τόσον θόρυβον. Είναι ή άναμενομένη ένίσχυσις, ή ο έχθρος που εξοπλίζεται και έτοιμάζεται δια νέαν επέλασιν. Όλοι και όλοι άποσυρόμεθα δια τήν νυκτερινήν άνάκπασιν.

Έξαφνα κάτι σαν μουγκρισμα άγριον άντηχει από του ενός εις τό άλλο άκρον. Συνουδειται από ένα δροσερόν φύσημα σαν ύλες ή δρυάδες και ή Άμαρυλλίδες των πέριξ να έσκόρπιζαν τής δροσιές των παρκαδίσων γύρω μας. Άρματωμένος ο βορηάς κατεβαίνει από τής ράχες τής Πάρνηθος και του Πεντελικου, όρμα άκράτητος από τής δειράδες των δύο αυτών άντικρειών όροσειρών, βογκά και κμινεται μέσα από τά δάση και τά μεγάλα δένδρα, και νικητής πλέον τρέπει εις φυγήν άτακτον τον άγριον επιδρομέα τής Άφρικής.

Κολυμβητικοί αγώνες εις τὸ Χαϊγκάικτ Πόντε, καταπλήξαντες τοὺς κολυμβητικούς κύκλους τοῦ κόσμου.

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ

ΤΟΥ Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

Ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ τὰ δένδρα ἀργολίγωνε μὲς τοῦ βυσσινίου καημοῦ τὶς φλόγες. Τὰ μαύρα καὶ ψηλὰ κυπαρίσσια στὶς ἐξωτερικὲς γραμμὲς τους (ροὴ ἀκατάπαυτη καὶ ὁμως μαρμαρωμένη!) εἶχαν ὡσάν ἀπὸ μιᾶς χρυσοκόμης ποῦ φωτοσταλάζει τὴν ἀχτιδένιαν οὐγία· κι ἀνάμεσα ἀπ' τὰ τρισκότεινα κλαριά τους ὁ Βασιλιάς ἀκόμη ἔστειλε χαιρετίσματα στὴν πλάση σὰ νὰ φευγε γιὰ πάντα. . . Πέρασαμε μπρὸς ἀπὸ τὸ πύκτο ποῦ κολυμποῦσε στὸ κόκκινο χρυσάφι. Ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ συκωνόταν ἕνα

σύννεφο ἀπὸ φωνὲς πουλιῶν, ἕνα ξεκούφωμα σπουργιτιῶν ποῦ χανε στήσει σιριχτὸν καυγᾶ.

— Τὸ πύκτο δὲ συγκινεῖται καθόλου, εἶπεν ἡ Αὐτοκράτειρα: οἱ γραμμὲς τῆς κεφαλῆς του μένουν ἀσάλευτες μέσα σ' ὅλο αὐτὰ τὰ δράματα τῆς ζήλειας...

Παραπέρα ὅλα τὰ δένδρα πάλιν εἶχαν σιωπάσει. Ἐνα μικρὸ σύννεφάκι ὀλομόναχο στὴ μέση τοῦρανοῦ ἔβλεπε ὄνειρα· ἦτονε ντυμένο μὲ φύλλα ἀπὸ τριαντάφυλλα καὶ πριγόντονε σ' ἕνα πέλαγος ἀπὸ χρυσόνερες ἀχτίδες. Ἐδειχνε σὰ νὰ πονοῦσε, ἀλλὰ τόσο ἀνθινη καὶ τρυφερὴ ἦτο ἡ ὀδύνη τοῦ ποῦ ἔμοιαζε μιᾶν εὐτυχία... Ἐπειτα κατεβήκαμε στὸ περιγιάλι. Ἀπ' τὴν κορυφὴν ἑνὸς κυπαρισσιοῦ, ποῦ τὶς ρίζες του τὶς

Ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ ΜΑΡΙΑ ΑΔΕΛΑΪΤΣ
ἡ ἐκφωνήσασα θαυμάσιον πανηγυρικὸν λόγον περὶ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος.

της γυναικός και υπερβολικόν ανδρισμόν του ανδρός.

Ο υπερβολικός διαφορισμός των δύο φύλων είναι αποτέλεσμα της νοσηράς καταστάσεως ή οποία επιτρέπει την συγχώνευσιν της οικονομικής ανάγκης με την έρωτική ανάγκην.

Είς τας μεθόδους της ανατροφής και εκπαιδεύσεως αντί να παρεμποδίζωμεν την πρόοδον του διαφορισμού των φύλων, απεναντίας την ενθαρρυνόμεν γυμνάζοντες διηλεκτικώς τὰ θήλεα να σκέπτονται ότι είναι πρώτον θήλεα και έπειτα ανθρώπινα όντα. Επίσης τὰ αρρενα ότι είναι πρώτον αρρενα και έπειτα ανθρώπινα όντα.

Ο αρχέγονος ανήρ έχει υποδουλώσει την αρχέγονον γυναίκα αφαιρέσας την οικονομικήν ανεξαρτησίαν της δια είδους τινός συμβάσεως, καθ' ην ή γυνή συναινεί να τρέψη τον άνδρα, ο δε άνήρ συναινεί να τρέψη την γυναίκα.

Όλοι έχουν εξυμνήσει τὸ αξιοβρήντην αυτό συμβόλιον του έρωτο-οικονομικοῦ συνδυασμοῦ, απομένει δε μόνον εις τον κοινωνιολόγον να βροντοφωνήση καταδεικνύων τὰ όλεθρια αποτελέσματτα επί του γένους ατομικῶς και συνολικῶς.

Η γυνή αποκλεισθεῖσα από την ανεξάρτητον δρασίαν προς βιοπορισμόν κατεδικάσθη ν' αναπτύξη ὅλας τὰς ιδιότητας του πρασιτισμοῦ.

Τὸ ότι επί μαλλον και μαλλον αἰ γυναῖκες προτιμοῦν την ἀγκύριαν εἶνε ἀπόδειξις ότι ο γάμος υπό τὰς σημερινὰς συνθήκας εἶνε δια την γυναίκα ἀφώρητος ζυγός.

Ο σημερινός γάμος εἶνε ἀργυρώνητος ἐπομένως ἀναγνος.

Η ὀδκλίση με τὰ πολλὰ ψέλλια και ή με τὰς πολλὰς ἀνοθέσεις εις τὸ delutante αυτό ἀποβλέπουν, εις τὸ να ἐξασφαλίσουν οικονομικόν ὄφελος σαγηνεύουσαι την καρδίαν του ανδρός.

Η αἰγίς του γάμου δὲν κίρει τὸ στήμα του ὄνητου της σχέσεως.

Η γυνή ἔνεκα του έρωτο-οικονομικοῦ συνδυασμοῦ έχει ἐπὶ των ὤμων της ὀλόκληρον τὸ φορτίον της πασχούσης ἀνθρωπότητος.

Τὸ να ἐπιτυχάνη μία γυνή τον ἄρτον της δια των λειτουργιών της ὡς γυναικός εἶναι ἀποτρόπαιον. Ἐν τούτοις τον σημερινόν γάμον δὲν τον θεωροῦμεν ἀποτρόπαιον. Ἀγάπη και φιλοκέρδεια εἶνε δύο ἀσυμβίβασττα και ἀλληλοσυγκρουόμενα πράγματα. Ἡμεῖς ὅμως τὰ ἐδέσσαμεν μαζί κατὰ τρόπον φρικῶδη.

Η σχέσις των δύο φύλων έχει καταδικασθῆ υπό των ζιόνων οἱ ὅποιοι δὲν διέκριναν

τον λόγον των συνοδουόντων αὐτήν ὀλεθρίων αποτελεσμάτων. Ἀλλὰ τὸ καταδικαστέον εἶνε μόνον τὸ ὄνητόν της σχέσεως, ὄχι αὐτή ή σχέσις.

Ο έρωτο-οικονομικός συνδυασμός εἶνε ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος του πλουτοκρατικοῦ καθεστώτος, διατηρεῖ δε τὰ ἄγρια ἔνστικτα του ἀγρίου ατομισμού.

Τὸ γυναικεῖον κίνημα εἶνε ἀποτέλεσμα της αὐτοσυνειδήσεως την ὁποίαν βαθμηδὸν λαμβάνει ή γυνή, ἀκριβῶς ὅπως τὸ εργατικὸν κίνημα εἶνε ἀποτέλεσμα της αὐτοσυνειδήσεως την ὁποίαν λαμβάνει βαθμηδὸν ὁ εργατής.

Η αὐτοσυνειδήσις της γυναικός και ή αὐτοσυνειδήσις του εργατοῦ εἶνε συρροή φαινομένων τεινόντων εις την αὐτοσυνειδήσιν της κοινωνίας ὡς ἑνός ἄλλου.

Ἡ το κοινωνιολογική ἀνάγκη να θυσιασθῆ ή ανεξαρτησία της γυναικός δια να ὑπηρετηθῆ μέγα συμφέρον της προόδου του ἀνθρωπισμοῦ. Ὑπηρετηθέντος του συμφέροντος τούτου δὲν ὑπάρχει πλέον λόγος να ἐξαιολογηθῆ ή γυνή υπό τον ζυγόν της ἐξαρτήσεως. Η γυνή βραδέως μὲν, ἀλλ' ἀσφαλῶς ἐπανερχεται εις την ανεξαρτησίαν της.

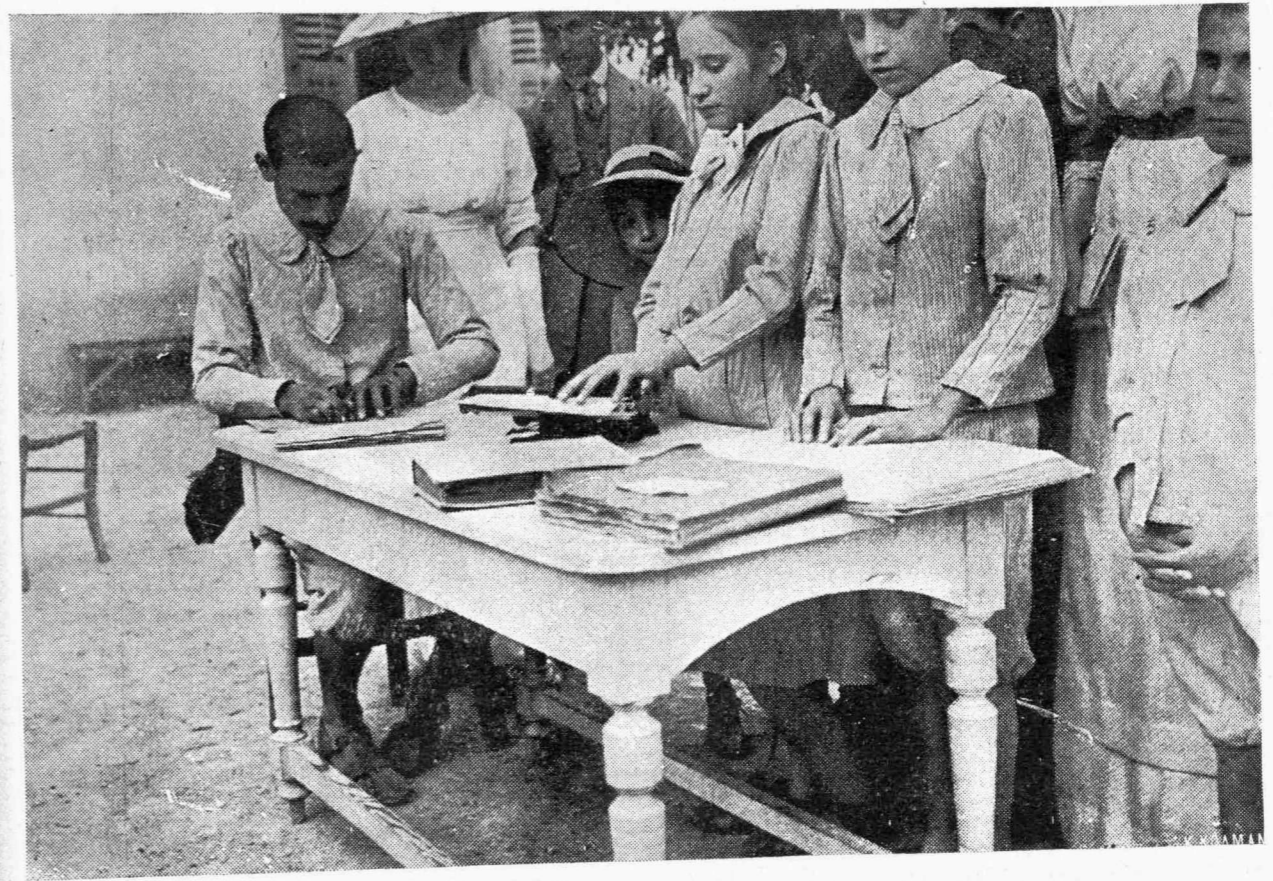
Εἰς τον πολιτισμόν μας ἐπιφυλάσσεται ὁ κληρος ν' αναπτύξη μίαν νέαν και κλητέραν σχέσιν μεταξύ των δύο φύλων. Η νέα αὐτή σχέσις θὰ βασίζεται ἐπὶ της ἀντιλήψεως των ἀνθρώπων ὄχι ὡς ἀνδρῶν ἀφ' ἑνός και γυναικῶν ἀφ' ἑτέρου, ἀλλ' ὡς ἀνθρωπίνων ὄντων ἐκατέρωθεν. Πρακτικῶς δὲ θὰ γίνη ἐφικτὴ βαθμηδὸν μία νέα ἔνωσις ἀνδρός και γυναικός, ἔνωσις οἷαν ὁ κόσμος πρό πολλοῦ ὄνειρεύθη ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἐπραγματοποίησε.

Αἱ γυναῖκες σήμερον ποθοῦν να ἐργάζωνται διότι ἐπὶ μαλλον και μαλλον ἐπικρατεῖ ή ἀντίληψις ότι ή εργασία δὲν εἶνε μέθοδος βιοπορισμοῦ, ἀλλὰ ἐνάσκησις ἀνθρωπίνης λειτουργίας ἄνευ της ὁποιῆς θὰ ἔπαυεν ὁ ἀνθρωπισμός μας.

Η προῖξ εἶνε σφαγίς και ἀπόδειξις της γυναικείας ἐξαρτήσεως ἀπὸ τον άνδρα. Η προῖξ έχει αὐτήν την σημασίαν, ότι ἀπαγορεύεται εις την γυναίκα να παράγη, ἀλλὰ τῆ επιτρέπεται να καταναλίση.

Ο μέγας σκοπός της μητρότητος εἶνε να μας δώση ἕν ἀνθρώπινον ὄν ὑπέρτερον των γονέων του.

Δια την ἐξάσκησιν παντός έργου θεωρεῖται ἀπαραίτητος μία περίοδος προπρασκευῆς και ἀπόκτησις προσόντων. Δια την μητέρα ή ὁποία έχει την εὐθύνην ζωῆς και θανάτου ὀλοκλήρου του ἀνθρωπίνου γένους, οὐδὲ ή ἐλαχίστη προπρασκευῆ θεωρεῖται ἀναγκαία!

Οἱ μικροὶ τυφλοὶ γράφουν κατὰ τὸ εἰδικὸν σύστημα, ἐνώπιον των προσκεκλημένων εις τὰς ἐξετάσεις των.

Τι εἶστι πρόοδος; Πρόοδος εἶνε ἀφ' ἑνός μὲν ή συντήρησις της υγείας και της εὐημερείας του ατόμου και της κοινωνίας, ἀφ' ἑτέρου δε ή ὀργανική ἀνάπτυξις της κοινωνίας.

Τι εἶστι πολιτισμός; Ο πολιτισμός εἶνε ἀνάπτυξις εἰδικῶν λειτουργιῶν δυνάμει των ὁποίων να ἐξαρτᾶται ἕκαστος ἡμῶν ἀπὸ της κοινωνίας κατὰ τρόπον ὅστε ή μὲν κοινωνία να χορηγῆ εις ἡμᾶς τὰ μέσα του ἀνθρωπίνου βίου, ἕκαστος δε ἐξ ἡμῶν να χορηγῆ εις την κοινωνίαν ὑπηρεσίας ἀναγκαίας εις αὐτήν ὡς Σύνολον, και ὄχι εις ἡμᾶς ατομικῶς.

Συνήθως συγγέμεν τὰς δύο ἐννοίας «Οικογένεια» και «Γάμος» ἀλλ' ἄλλος εἶνε ὁ θεσμός της οικογενείας και ἄλλος ὁ θεσμός του γάμου. Η οικογένεια εἶνε ἐκλεῖπον λείψανον της ἀρχέγονου διαρρυθμίσεως της κοινωνίας. Ο γάμος εἶνε ἀξίωμα ἀνάπτυξις πλήρους κοινωνικοῦ βίου.

Μόνον καθόσον δρῶμεν ἐκτὺς της οικογενειακῆς ἐστίας καθιστάμεθα ἀνθρωπίνως ἀνεπτυγμένοι, πολιτισμένοι, κοινωνικοί.

Τὸ συντρώγειν οικογενειακῶς ἦτο ἄλλοτε εις την ἀρχέγονον ἐποχὴν ὁ μόνος ἐνωτικὸς δεσμός, ἀλλ' εις την σημερινὴν ἀτομικοποίησιν του κοινωνικοῦ βίου δὲν συνίσταται ή οικογενειακὴ ἐνότης εις μόνον τον στόμαχον».

ΠΟΙΗΤΗΣ ΥΙΟΣ ΕΙΣ ΠΟΙΗΤΗΝ ΠΑΤΕΡΑ

Η ΦΟΙΝΙΚΙΑ

Δ'.

Μὲ βαθειὰ αἴσθησις και γνήσιο ποιητικὸ θάμπος μᾶς δίνει ἀκόμα ὁ ποιητής την εἰκόνα, τὸ λιπρεσοισιτικὸ πορτραῖτο της Φοινικίας, ἄξια μεταφρασμένο σὴν ποιητικὴ γλῶσσα. Πῶς χαράζεται σὴν μνήμη τ' ὀραματικὸ παρουσίωμα της Φοινικίας! Ἐνας θεῖος ρυθμὸς κυβερνάει τὸ κορμί της. Ὁ κορμὸς της ἀνάερος και χυτὸς ἀνεβαίνει πρὸς τὰ ὕψη, ἄλλοτε σὰ μιὰ κολόνα, λείψανο. Ναοὺ πὸν κάποι' ἔστειλε σὲ μιὰν Ἑλλάδα, κι ἄλλοτε σὰ μιὰ νύφη ἀμαδρυάδα πὸν ζητοῦσε

νά χυθῆ στο φῶς!... Καὶ σὴν κορφή τοῦ κορ-
μοῦ τὰ πολυσάλενα λαμπαδωτὰ κλαδιά, ποὺ
ἀλλάζανε θωριές κ' ἔπαιρναν μὴ τὸν ἀέρα τῶν
μαλλιών, καὶ τότε κάτ' παρθενικά γυναικί-
ο χυνότανε σὴν κορμοστασιά τῆς Φοινικιάς, καὶ
ἄλλοτε φαντάζανε ἡρωϊκὰ καὶ σαλεύανε, σπα-
διά... Καὶ σὶς μέρες τοῦ κακοῦ, ὅταν, μέσα
σὴν τραγική ἀτμοσφαῖρα, ὁ γύπας κἀθησε σὴν
κορφή τῆς καὶ ἀπὸ τ' ἀνάστημά τῆς ὀλόγυρα
κυματίζανε φίδια ..

Ὁ συμβολικός ποιητὴς τοῦ καιροῦ μας,
ἀποφύγοντας κάθε πιστὴ ταξινομημένη περι-
γραφή, κάθε ὀρθολογικὴ ἀναπαράσταση, ζητεῖ
ν' ἀποδώσῃ τὸν ἐξωτερικὸ κόσμον σὲ εἰκόνα
πολυσάλενη καὶ μουσικοποιημένη. Ἡ εἰκόνα
εἶναι ἡ βάση κάθε συμβολισμοῦ σὴν ποίηση·
ἡ μουσικὴ τοῦ ποιητικοῦ λόγου, ὅσο καὶ ἂν βρι-
σκεται σὸ ρυθμὸ τοῦ στίχου καὶ σὶς ἠχητικὰ
συνταιριάσματα, ἄλλο τόσο βρίσκεται σὴν
ὀπτικὴ ποιότητα τῆς εἰκόνας, σὶν τρόπο δη-
λαδὴ ποὺ ὁ ποιητὴς βλέπει. Ὁ Τσάμπερλαϊν,
ὁ γερμανὸς τεχνοκρίτης, εἶπε σωστά: «Ὅταν
ἕνας ἀληθινὸς ποιητὴς πλάθει μουσικὴ, ἡ εἰ-
κόνα τοῦ τόνου πηγάζει ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ
ματιοῦ.»

Σὶς «Πατρίδες», σὶν «Ἰαμβοὺς καὶ
Ἀνάπαιστους», σὶν «Τάφο», σὶς πρῶτα
τοῦτα ἔργα τῆς δεύτερης ποιητικῆς περιόδου
τοῦ ποιητῆ τῆς Φοινικιάς, τὸ σύμβολό του μέ-
νει ἀκόμα τὸ παραδομένο κλασσικὸ σύμβολο, τὸ
φωτεινὸ, τὸ καθάριο καὶ τὸ συνειδητὸ σύμβολο·
σὶς τέτοιας λογῆς σύμβολο, ἡ αἴσθησις κ' ἡ
ιδέα παρουσιάζονται, ὅχι σὸν κάτ' ὑπερούσια
ἐνωμένο καὶ ἀξεδιάλυτο. ἀλλὰ σὸν κάτ' ποὺ
μποροῦμε μέσα σ' αὐτὸ νὰ διακρίνομε τὴ μίαν
ἀπὸ τὴν ἄλλη ξεχωρίζοντάς το. Τέτοιο εἶναι τὸ
συντηρητικὸ σύμβολο, προϋποθέτοντας πάντα
μία καθάρια μυθικὴ βάση ποὺ θὰ κλείσῃ μέσα
τῆς τὴν ἀλληγορία. Ὁ Γκαῖτε, ὁ Μπάϋρον, ὁ
Ὀυγκώ, ὁ Alfred de Vigny μεταχειρίστηκαν
παρόμοιο σύμβολο.

Στὴ «Φοινικιά», σὶς «Ἀλυσίδες», σὶς
«Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου», ὁ Παλαμᾶς μᾶς
δείχνει τὴν τελειωτικὴν τοῦ ποιητικῆ φυσιογνω-
μία, ἀκολουθώντας κάπως διαφορ. τικὸν δρό-
μους. Τώρα βρισκόμαστε μπροστὰ σὶν ποιη-
τικὸ ἐκεῖνον ἀλχημισμὸ, σὶς ἐξάισιο ἐκεῖνο
μύγμα, σὶς λυρικὸ σύννεφο ποὺ κλείνει μέσα του
τὸ αἶσθημα, τὴν αἰσθησις καὶ τὴν ιδέα, ὑπερού-
σια καὶ ἀξεδιάλυτα χυμένα· τὸ σύννεφο τοῦτο
σκεπάζει τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ καὶ φωτο-
σκιάζει γοητευτικὰ τὴ λυρικὴ κατάσταση τοῦ
ποιητῆ. Στὴν περίπτωσι τοῦ ποιητῆ, ἀντὶ
νὰ διαλέξῃ τὸ μῦθον τοῦ τραγουδιοῦ του, ὅπως

ἄλλοτε, σὶς μυθικὸν κόσμον βρίσκοντας γνωστὸς
μυθολογικὸς μορφές, παραστατικὸς κ' ὑπονοη-
τικὸς, πέρνει τὸ μῦθον σὴν ἴδια τὴ φύση, καὶ
μὲ μέσα τὴν ὑποκειμενικὴν τοῦ αἰσθησις, ζητεῖ
νὰ βρῆ τὶς συνάψεις ποὺ τότε σχετίζοντε μὲ
τὸν κόσμον καὶ μὲ τὴ ζωὴ. Ἔτσι, ὁ τελειωτικὸς
αὐτὸς ὑποσυνείδητος συμβολισμὸς τοῦ ποιητῆ
τῆς Φοινικιάς, πλησιάζει τὴν ὑπόστασι τοῦ γερ-
μανικοῦ ρωμανισμοῦ καὶ κρατεῖ κάτ' ἀπὸ τὴ
σχολὴν τοῦ γαλλικοῦ συμβολισμοῦ.

Ἴσως θὰ ἔπρεπε, καὶ μάλιστα πρὶν ἀκόμα
προχωρήσω, νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ συγχο-
ρησετε, ἂν παραβαίνοντας τὰ καθιερωμένα,
πῆρα γὰρ θέμα ἔργο ποὺ φέρνει τ' ὄνομα τοῦ
πατέρα μου. Δὲν τὸ ἔπραξα, γιατί ἕνας ἄλλος
στοχασμὸς, λεπτότερος μοῦ ἦρθε σὸν νοῦ. Ὁ
ποιητὴς ἐνώνει μέσα του τὸν αἶθλο δημιουργὸ
καὶ τὸν ὄλικὸ ἄνθρωπον. Ὅσο καὶ ἂν τὰ δυὸ
ταῦτα πλάσματα ἀλληλοδέονται καὶ ἀλληλοεπη-
ρεάζονται, εἶναι πλάσματα χωριστά, τοῦλάχιστο
γὰρ τὸν τρόπο ποὺ ἐμεῖς συγκοινωνοῦμε πρὸς
αὐτὰ· ὁ ποιητὴς, καὶ ἂς στέκεται κοντὰ μας καὶ
ἂς μᾶς εἶναι γνώριμος, ἀπὸ μίαν ἄλλη ὄψη μοῦ
φαίνεται σὸν ξένος, σὸν ὀρφανὸς καὶ σὸν ἄτε-
κνος. Κ' ἔτσι τὴ «Φοινικιά», ποὺ σήμερον σᾶς
μίλησα γι' αὐτὴ, μοῦ φαίνεται πὸς εἶναι σὰ νὰ
τὴν ἔγραφε ἕνας ποιητὴς ποὺ πέρασε (καὶ πέ-
θανε τώρα).

ΛΕΑΝΔΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Η ΑΡΑΧΝΗ

Πανόρα κὸρη διαλεχτὴ
πρωτοτεχνήτρα κὸρη,
σὶς φάσιμον, σὶς πλέξιμον,
καὶ σ' ὄλα τὰ κεντρίδια.

Τὰ χέρια τῆς στᾶζον δροσιὰ,
ἀχτίνα ἢ βελονιά τῆς.

Ἔχει τὸ χτένι τ' ἀργαλιοῦ
διαμαντο-στολισμένο.
ἔχει καὶ τὰ πατούμενα
ἀπὸ καθάριο ἀσήμι.

Καμάρι τοῦ πατέρα τῆς
καὶ ὄλων τῶν ἰδικῶν τῆς.

Εἶχε δασκάλα μὴ Θεά,
τὴν πρώτην τοῦ Ὀλύμπου,
τὴν γαλανὴν τὴν φρόνιμη,
τὴν ὀλοστολισμένην.

Ποῦ εἶναι πρώτη σὶς γραμίματα,
πρῶτη σὴν κάθε τέχνη.

Αἱ ἐξετάσεις τοῦ οἴκου τῶν τυφλῶν.

Ποῦ σὴν Ἀθήνα χάρισε
τὴν ἀργυροαλούσα,
Καὶ τὴν ἐγέννησ' ὁ Θεὸς
χωρὶς νὰ ᾔλῃ μητέρα,

Ἔπιασ' ἢ κὸρη καὶ ἐννοίωσε
σὶς στήθη περιφάνια.

Σὰν ἔβγαλε ἀπὸ τὸν ἀργαλιό,
τὸν διάφανον τὸν πέπλον,
ποῦ χέρια δὲν τὸν πύσσανε,
καὶ ἔχει δροσιὰ σιμόνι
καὶ τῆς ἀχτίδες τῆς λαμπρῆς
τοῦ ἡλίου ἔχει φάδι
καὶ ἔχει καὶ γὰρ κεντήματα
ὄλα τοῦ κόσμου τ' ἄνθη.

«Γιὰ δὲς Θεὰ ἀπ' τὸν Ὀλυμπο,
εἶμαι καλλήτερή σου

Στὴν τέχνη ποῦ μοῦ δίδαξες.
σοῦ πρέπω γὰρ δασκάλα

Κι' ἂν θέλῃς παραβαίνουμε,
καὶ δὲ χασομεροῦμε.»

Τὰ λόγια αὐτὰ σὸν ἄκουσε
ἐμάζεψε τὰ φρόδια,
καὶ εἶπ' ἢ Θεὰ «ἔχεις νὰ ἰδῆς
τί εἶναι ὁ θυμὸς μου,
ἀνθρώπου θνητοῦ γέννημα,
τώρα εὐθὺς θὰ γίνῃς
συγχαμερὸ ζῶπιον
μαῦρο, καταραμένο
ὀλομερῆς, καὶ ὀλονυχτῆς
νὰ φαίνῃς τὸ πανί σου,
σὲ σπῖτια ρημαδιάρικα,
σὲ μονηλιασμένους τόπους·
χωρὶς μετᾶξι. καὶ κλωστή,
μὲ τὴν ἀναπνοή σου.

Καὶ ν' ἦν' ἢ παρουσία σου
κατὰρα σὸν ἀνθρώπους.»

Ὁ λόγος ἐξωντάνεψε.
Γεννήθηκα ἢ Ἀράχνη.

ΑΙΚ. Β. ΚΑΤΣΙΦΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ κ. ΑΝΝΗΣ ΜΕΛΑ

Β'.

Είναι άξιος θαυμασμού και επαινίου, Κύριοι, ο θερμός ζήλος με τον οποίον άρκεται Κυρία της πρωτεύουσας και του Πειραιώς αναλαμβάνουν να υπηρετήσουν τον μεγάλο μας τουτον άγωνά, ευθύς ως φωτισθούν. Ήρκεσε μία διάλεξις διὰ να αποκτήσωμεν εις το πρόσωπον της Κας Σπηλιωτοπούλου, μέλους του Λυκείου και γκαμμάτιου του Κυριακού σχολείου των εργατιών Πειραιώς, ένα άφροσιωμένον στρατιώτην εις τον άμυντικόν στρατόν μας. Μέχρι τοιούτου σημείου έφθασεν ο ένθουσιασμός, ώστε την ένέπνευσε τον άποτελεσματικώτερον τρόπον ενεργείας. Εις το σχολείον μίαν των Κυριακών κατὰ την ώραν κατὰ την οποίαν ο ίερεύς διδάσκαλος έπρόκειτο να διάξη θρησκευτικήν κατήχησιν κατὰ προτροπήν της Κας Σπηλιωτοπούλου ανέπτυξε άντ' αὐτῆς τὴν αντιφθισικὴν κατήχησιν, τοῦ Λυκείου, τῆς ὁποίας φυλλάδιον εἶχον διανεμηθῆ εις ὅλας τὰς μαθητρίδας καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀνακτύξεως τῆς ὥρας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὅτι θὰ τηρήσουν ἀκροαγγλίτως τὰ παραγγέλματα τοῦ φυλλάδιου.

Δὲν ἀνέφερα τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ διὰ ν' ἀποδείξω μόνον πόσους πολυτίμους συμμάχους εἰς τὸν ἄγωνα κατὰ τῆς φθίσεως γάνομεν ἕως σήμερον, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ὑποδείξω παρεμπιπτόντως ὅτι καὶ οἱ ἱερεῖς διὰ τοῦ γοήτρου καὶ τῆς ἐπιροῆς, τὴν ὁποίαν ἔχουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν καὶ ἰδιαιτέρως πλησίον τῶν γυναικῶν τοῦ λαοῦ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνοντο ὑπέροχα ὄργανα τῆς ἀντιφθισικῆς προπαγάνδας. Διότι τί φυσικώτερον νὰ συνδυασθῆ ἢ πλέον ἀλτροϊστικὴ κοινωνικὴ ἐνεργεια πρὸς τὰ παραγγέλματα τοῦ Χριστιανισμοῦ;

Ἔως ἐδῶ, Κύριοι, ἀνέφερα εἰς ὑμᾶς πόσον ἡ ἄγνοια ἐμποδίζει τὰς γυναῖκας νὰ ὑψωθῶν εἰς τὸν ρόλον ἐκείνον ὅπου τὰ φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα προτερήματα ἔταξαν αὐτὰς, πῶς ἡ ἄγνοια μαστίζει τὰς κάτω τάξεις τῶν γυναικῶν καὶ πῶς ἔδρασαν ἐναντίον αὐτῆς ἕνας μικρὸς κύκλος φωτισμένων γυναικῶν.

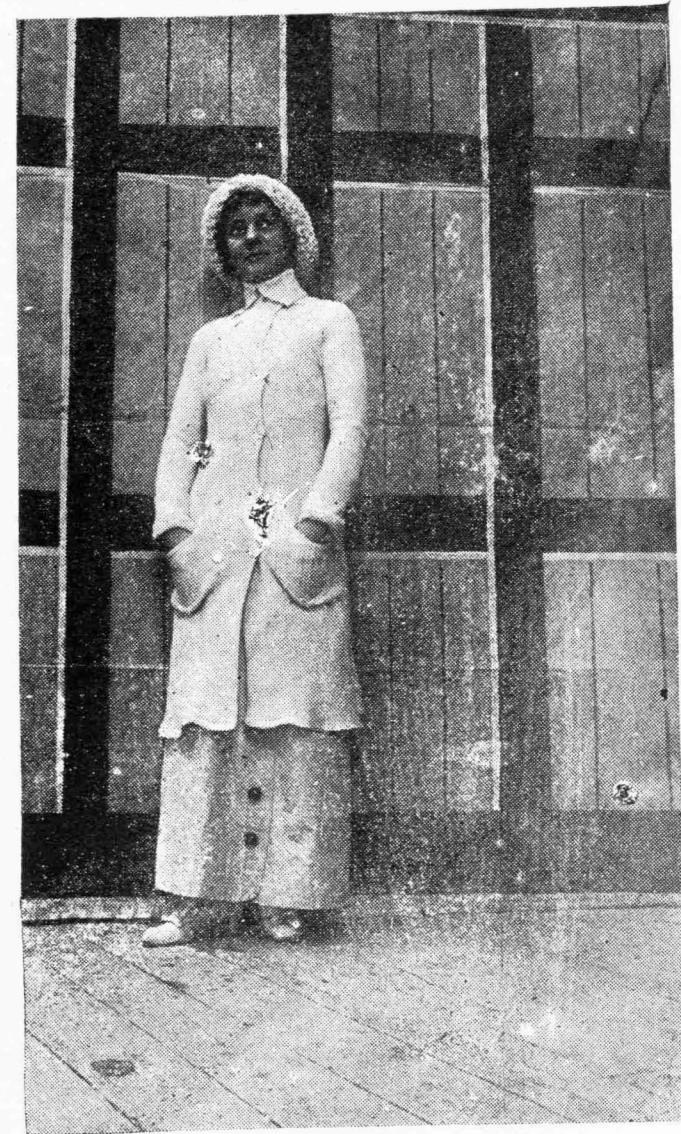
Ἡ δικηφωτιστικὴ ἐργασία, ἡ ὁποία ἔγινε, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν εἶνε οὔτε τὸ ἐλάχιστον τοῦ πρόπαντος καὶ τοῦ ἐπιθυμητοῦ. Γενικῶς αἱ ὑγιεινὰ καὶ ἀντιφθισικὰ γνῶσεις δὲν ἐπότισαν, δὲν διεπέρασαν τὴν συμπληρῆ πλειονότητη τῶν γυναικῶν, διότι πρὸς τοῦτο δὲν ἀρκοῦν αἱ μεμονωμέναι ἐνεργεια τῶν ὀλίγων γυναικῶν σωματῶν· χρειάζεται νὰ δοθῶν ἰσχυρὰ ὠθήσεις ἀπὸ παντοῦ, ἀπὸ τὸ Κρά-

τος, ἀπὸ τὸ σχολεῖον καὶ πρὸ πάντων χρειάζεται μακρὰ ἐργασίαν ἀνυψωτικὴ τοῦ διανοητικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην κατὰ πολὺ συνεισφέρει ὁ Πανελληνίος κατὰ τῆς φυμακτιώσεως σύνδεσμος. Ὅπως εἰς τὸ Κράτος καὶ τὸ σχολεῖον ἐλπίζομεν διὰ τὸ μέλλον, τοιοῦτοτρόπως διὰ τὸ παρὸν ἀναθέτομεν τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ συνδέσμου τούτου· ἀλλὰ περὶ τὸν σύνδεσμον τοῦτον πρέπει καλῶς νὰ ἐνοηθῆ ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ συνδεθῶν στενωῶς καὶ νὰ συνασπισθῶν ὅλα τὰ γυναικεῖα σωματῆα, τὰ ὁποῖα δρῶσι σήμερον κατὰ τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

Εἶναι ἀξιοπροκτῆρητον καὶ Ὀλιβερὸν, Κύριοι ὅτι εἰς τὸν ἄγωνα κατὰ τῆς φυμακτιώσεως ἐλλείπει ἡ συνοχή. Ὑπάρχει ἡ μανία τῆς θεατρικῆς ἐπιδείξεως, ἣς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ εἶπω, καὶ τῆς φιλοπρωτίας, ἡ ὁποία ἐμποδίζει νὰ συνδεθῶσιν ὅλοι οἱ ἐπὶ μέρους σκοποὶ εἰς μίαν κοινὴν προσπάθειαν. Ὅπως εἰς τὰς ἀληθινὰς μάχας χρειάζεται καὶ εἰς τὸν ἄγωνα τοῦτον κοινὸν σχέδιον, ἐνότης καὶ πειθαρχία. Καὶ ἐκφράζω τὴν εὐχὴν ὅπως τὰ δρῶντα σωματῆα ἐν Ἑλλάδι ταχέως ἀντιληφθῶν τὸν κίνδυνον ἐκ τῶν ἐκτάκτων ἐνεργειῶν καὶ ἔλθωσιν εἰς ταχεῖαν καὶ μόνιμον συνενόησιν πρὸς τὸ στρατάρχαιον, τὸν Πανελληνίον κατὰ τῆς φυμακτιώσεως σύνδεσμον.

Εἰς τὴν Ρωσσίαν ὅπου αἱ δρῶσαι γυναῖκες εἶναι περισσύτερον φωτισμέναι δὲν ὑπάρχουν χωριστοὶ γυναικεῖοι σύνδεσμοι δρῶντες κατὰ τῆς φθίσεως, ἀλλὰ τὸ 1)8 τῶν μελῶν τοῦ ἐθνικοῦ κατὰ τῆς φθίσεως συνδέσμου, ἀποτελεῖται ἀπὸ γυναικῶν. Εἰς ὅλα τὰ ἀντιφθισικὰ ἱκτρεῖα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ὑπάρχει ἐπιτελεῖον πλοῦσιον ἀπὸ γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι σπεύδου εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἀσθενῶν, ἔρχονται εἰς καθημερινὴν ἐπαφήν, τοὺς περιθάλπουσιν, τοὺς κατηχοῦν, γίνονται φίλαι, προφυλάσσουν τοὺς ὑγιεῖς. Ἀντιφθισικὸν ἱκτρεῖον λειτουργεῖ θαυμασίως εἰς τὰς Ἀθήνας· ἀλλ' αἱ γυναῖκες ἐκεῖ λάμπουν διὰ τῆς ἀπουσίας τῶν, ἂν ὅχι εἰς τὸ κατὰστατικὸν τοῦλάχιστον ἐν δράσει. Καὶ ὀφείλω νὰ ἀναφέρω πρὸς ὑμᾶς ὅτι ὁσάκις ἔφθασαν αἱ γυναῖκες εἰς τὴν Ἑλλάδα ν' ἀντιληφθῶν τὴν ἀνάγκην μιᾶς προμοίας δράσεως παρεζήγησαν τὴν ἀποστολήν των.

Εὐτυχῶς δὲν λείπουν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα γυναικεῖα σωματῆα δρῶντα κατὰ τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, τὴν καθαρῶς φιλανθρωπικὴν καὶ βοηθοῦντα τοιοῦτοτρόπως σπουδαίως εἰς τὸν ἄγωνα κατὰ τῆς φυμακτιώσεως. Διότι, κα-

Ἡ ΝΘΟΠΟΙΟΣ ΔΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ, Ἡ ΠΡΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ

θὼς εἶπον εἰς τὴν ἀρχὴν, εἰς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων συντελεστῶν τῆς διαδόσεως τῆς ἀπιστίας νόσου εἶναι μετὰ τὴν ἀμάθειαν ἡ ἔνδεια. Ἡ φιλανθρωπικὴ δράσις τῆς ἀπιστίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅπως καὶ παντοῦ ἄλλου εἶναι ἀρχαιότερα πάσης ἄλλης. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν χάριν ἀπλῆς εὐκολίας θὰ διακρίνω δύο μεγάλας κατηγορίας τῆς ὅλης φιλανθρωπικῆς δράσεως, τὴν ἀμέσως σχετιζομένην πρὸς τὸν ἀντιφθισικὸν ἄγωνα καὶ τὴν ἐμμέσως μὲν ἀλλὰ σπουδαίως βοηθοῦσαν αὐτόν. Εἰς τὴν πρώτην ὑπάγεται τὸ ἐν Ἀθήναις φθισικτρεῖον ἢ «Σω-

τηρία» ἱδρυθέν ἀπὸ κυρίας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς κ. Σοφίας Σλήμαν.

Τὸ ἐξάριτον τοῦτο ἱδρυμα, τὸ ὁποῖον τιμᾶ τὴν γυναικεῖαν δράσιν λειτουργεῖ ἀπὸ ἐπταετίας καὶ περιέθαλψε μέχρι τοῦ τρέχοντος ἔτους 1006, ἐκ τῶν ὁποίων πλέον τοῦ τετάρτου δωρεάν. Κατὰ πόσον δὲ τὸ κατὰστημα τοῦτο ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας ἀποδεικνύει τὸ γεγονός ὅτι αἱ αἰτήσεις πρὸς δωρεάν νοσηλείαν ὑπῆρξαν τοσαῦται ὥστε ὁ σύλλογος ἠναγκάσθη νὰ καθιερώσῃ τὸν θαυμασίον ἐκεῖνον ἔρανον μετὰ τὸ τριανταφυλ-

ΘΕΑΤΡΟΝ

Σπανίως ἔργον θεάτρου ἐτάραξε καὶ ἐσύγχισε τὴν πολυπληθῆ χορείαν τῶν κριτικῶν μας κύκλων, ὅσον «**ἡ Σπίθος τοῦ σβύνου**» τῆς κ. Αὔρας Θέρου. Ἄν δὲ ὄχι ἀπὸ τὸ ἔργον ἀπολύτως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πολεμικὴν ὅπου τοῦ ἔγινε, σχηματίζω τὴν πεποίθησιν ὅτι εἶναι πολὺ ἀνώτερον τῶν κοινῶν καὶ συνειθισμένων ἔργων.

Ὅχι Ἰψένειον βέβαια, ἀλλὰ μία ἠθογραφία παρμένη δολοζώντανα ἀπὸ ἓνα περιβάλλον χωρικῶν, τὸ ὁποῖον καὶ ἐμελετήθη καὶ ἐψυχολογήθη ἀπὸ τὴν συγγραφέα. Ἡ πρώτη πράξις τοῦ εἶναι ὡραία, ἤρρεσεν εἰς ὅλους καὶ ἐχειροκροτήθη μετ' ἐλικρινῆ καὶ αὐθόρμητον ἐνθουσιασμόν, ὅπως καὶ τῆς ἡξίσε. Εἰς τὴν πράξιν αὐτὴν μᾶς δίδεται ὁ τύπος τῆς Ἑλληνίδος χωρικῆς, τῆς ἀβεβελίας καὶ περὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ τῆς ἀκόμη, τῆς μοιρολάτρικος, ποῦ ὅταν ἄπο τῆς ἄλλης χονδροδουλειῆς τοῦ ὑπαίθρου ἀδειασθῆναι καθίσῃ στὸν ἀργαλειό, ἀρχίζει νὰ συνυφαίνῃ μαζὴ μετ' ὁ πανὶ τῆς καὶ κάποιαν σκέψιν ποῦ τὴν ζυτᾶ γὰρ μὰ στιγμὴ ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς τοῦ ἀνδραπόδου.

Αἱ σκέψεις αὐταὶ καθὼς καὶ ἡ ἐλαφροδουλειῆς τοῦ ἀργαλειοῦ καὶ τοῦ καθαρίσματος τοῦ καφφέ εἶναι ἐορτάτικες μόνον, ἓνα εἶδος ποικιλίας μέσα εἰς τὴν καθημερινὴν ἐξάντλησιν τοῦ θέρου, τοῦ ἀλωνίσματος καὶ τῶν ἄλλων ξεψυχιστικῶν ἐνασχολήσεών τῆς.

Γι' αὐτὸ ἡ μάγνα τῆς Χρυσούλας ποῦ κουλουριαιμένη καθαρίζει τὸν καφφέ τῆς ἀπὸ τὰ σκύβαλα, μοῦ ἐφάνη σὺν νὰ συμβολίξῃ τὴν προσπάθειαν τῆς χωρικῆς νὰ ξεχωρίσῃ τὰ σκοτεινὰ αἰνίγματα, ποῦ ἔκαμαν τὴν ζωὴν τῆς τόσο βασιανισμένην.

Αὕτη εἶναι ἡ γυναῖκα τοῦ χωριοῦ, τύπος ἀπρόσωπος, ἄμορφος, ὅταν δὲν εἶναι θηρίον καὶ κτήνος, ἀπὸ τὰς κλεισμένας εἰς τὰς γυναικείας φυλάκας τῶν Ἀθηνῶν. Ἄλλὰ τύπος ποῦ προκαλεῖ τὸν οἶκτον καὶ τὴν συμπάθειαν εἰς ὅλα τὰ γυναικεία πρόσωπα τοῦ ἔργου.

Ὁ μόνος δυνατὸς διὰ τὴν σκαϊότητα καὶ τὴν αὐθαιρεσίαν τοῦ τύπος τῆς χωρικῆς οἰκογενείας εἶναι

τοῦ πατέρα τυράννου, τρομοκράτου, διευθύνοντος τὴν οἰκογενειακὴν στάνην μετ' σκληρότητα ἀπέναντι τῆς ὁποίας ἡ στάνη τῶν τετραπόδων εἶναι μακαρίως εὐτυχῆς.

Τὸν χωρακτῆρα αὐτὸν ἡ συγγραφεὺς τὸν διέγραψε μετ' δύναμιν, ὥστε ὁ ἀληθινὸς πρωταγωνιστὴς τοῦ ἔργου νὰ εἶναι ὁ φουστανελοφόρος γέρος μετ' ὁ λεβέντικο παρόστημα καὶ τὴν κάτασπρη φουστανελά, ποῦ κάθεται στὸ μπακάλλο καὶ συζητεῖ μετ' τὸν δολαριοῦχον μετανάστην διεθνή ζητήματα, ποῦ κρατεῖ ὅλους τοὺς ἰδικούς του ὑποτακτικούς εἰς τὴν ἐργασίαν, ποῦ δέρνει καὶ ὑβρίζει καὶ σκοτώνει μετ' ὁ δικαίωμα ποῦ τοῦ δίνει ἡ πατρικὴ ἐξουσία.

Ὁ Λάμπρος εἶναι ὁ χωρικὸς τοῦ νεωτέρου τύπου, ὁ χωρικὸς ποῦ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν θητείαν του καὶ ποῦ ἀνακατόνει μέσα εἰς τὸ κεφάλι του τῆς νέες μετ' τῆς παλιῆς ιδέας. Ὁ Λάμπρος ἔχει διαβάσει εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐφημερίδας, ἀναγνώσματα, ἐργατικὰ φυλλάδια περὶ ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου ἀκόμη καὶ σκέψεις περὶ φεμινισμοῦ κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς ὑπηρεσίας του.

Ὁ Λάμπρος ὑπηρετήσεν ἴσως εἰς οἰκογένειαν ἀξιωματικοῦ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὑπηρετικῶν καθηκόντων του, εἶδε πῶς ζοῦν ἡ γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια τῶν πόλεων καὶ ἤκουσεν ἴσως ἀπὸ τὴν κουζίαν τὴν κυρίαν του ὑπερασπιζομένην τὴν εἰς ὄραν γάμου κόρην τῆς κατὰ τυχὸν πατρικῶν αὐθαιρεσίαν.

Ἀπὸ τὸ πασάλεμα αὐτὸ τοῦ μυαλοῦ του ὁ Λάμπρος ἔδωκε συμβουλὰς μεταρρυθμιστικὰς εἰς τὰς ἀγροτικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἐξ ἀγχιστείας θεῖου του καὶ ἔπειτα εἰς μίαν στιγμὴν ὀργῆς καὶ ἀπογνώσεως, καθ' ἣν βλέπει τὴν ἀγαπημένην του, ριπτομένην εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ δολαριοῦχου μετανάστου ἑξαλλος ὑβρίζει καὶ ἀποδοκιμάζει τὸν ἐξανδραποδισμὸν τῆς κόρης εἰς τὴν χωρικὴν οἰκογένειαν.

Ὁ τύπος αὐτὸς ὀφείλει νὰ ὑπάρχῃ καὶ ὀρισμένως ὑπάρχει εἰς τὴν χωρικὴν ζωὴν. Εἶναι λοιπὸν ἀληθινός, ἄν καὶ ὄχι ἐλκυστικὸς καὶ συμπαθής· καὶ διὰ τὸ **ντροπιασμένον** του ἐκεῖνο τῆς β'. πράξεως, ποῦ μυρίζει τραμπουκισμὸν τῆς πόλεως καὶ διὰ τὸ ἀνιαρὸν καὶ ἀτελείωτον ὄνειρον τῆς τρίτης, ἡ ὁποία ἐμείωσε τὴν καλὴν ἐντύπωσιν τοῦ ἔργου.

**ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ
ΑΛΕΥΡΟΝ**

ΝΕΣΤΛΕ

**ΤΕΛΕΙΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ
ΤΑ ΒΡΕΦΗ, ΑΝΑΡΡΟΝΥΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟΝ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ**

*Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεία καὶ φαρμακευπορεῖα.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Δεσφ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην.*

Κ^{ΟΣ} ΕΥΓ. ΠΛΟΚ ΑΘΗΝΑΙ